

FIGYELŐ

A vándorkiállítás sorozat alkalmával 3. helyszíneként a Fővárosi Önkormányzat Oktatási Ügyosztálya előtti folyosón 2009. október 9-én a Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános Iskola és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola (1082 Budapest, Üllői u. 76.) tanulóinak munkáit bemutató kiállítás nyílt.

A kiállítás mottójául Albert Camus idézetét választotta a rendezőség:

*„Kezet csak megfogni szabad,
Elveszíteni vétek,
Ellőkní átok,
Egymásba simuló kezek tartják össze
Az Eget, s a Világot.”*

A sajátos nevelési igényű tanulókat nevelő-oktató-fejlesztő iskolából nagy számban érkeztek fiatalok tanáraikkal a megnyitóra.

Kajári Ildikó igazgató asszony bevezetőjében köszöntötte a vendégeket és megköszönte a lehetőséget, hogy az iskola ilyen alkotó tevékenységét ezen a helyszínen bemutathatják.

Köszöntőt mondott **Ifi István** ügyosztályvető úr is, aki méltatta az Intézményben dolgozók szakmai felkészültségét, gyermekszeretetét, és elismeréssel nyilatkozott a tanulók művészeti teljesítményéről nem titkolva, mennyire közel állnak hozzá az egyes alkotások.

A kiállítást **Nagyné dr. Réz Ilona** az ELTE Gyakorló Gyógypedagógiai Szolgáltató Intézményének igazgatója a következő beszéddel nyitotta meg.

Tisztelt meghívott Vendégek, Kedves kollégák és Diákok!

Örömteli, ünnepi eseményre gyűltünk össze: a Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános iskola és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola tanulóinak munkáit bemutató kiállításra.

Az immár 29 éves múlttal rendelkező, 7 éve új otthonba, az Üllői útra költözött intézmény minden értelmileg akadályozott és halmozottan sérült tanuló fejlesztésének szolgálatába áll. Nevelő oktató munkája a gyermekek, fiatalok egész tanulási útját átfogja a korai fejlesztéstől az önálló életkezdésre való felkészítésig 12 évfolyamon keresztül.

Az Intézmény országsherte elismert sikerei egy kiváló iskolavezetés, igazi pedagógia kollektíva és példamutató szülői együttműködés eredményeként valósul meg, megnyitomban az Intézmény gazdag hagyományokkal rendelkező a művészeti nevelését emelem ki, mert a kiállítás hívó szava ezt az asszociációt indította el bennem.

Az iskola művészeti nevelése sokoldalú, amelyet művészeti nevelésre szakosodott, tehetséges, és lelkes pedagógus csoport biztosít, akik tudják, hogy az értelmi akadályozott és halmozottan sérült gyermekek alkotó kedvének kialakításán és fenntartásán

túl, igen hosszú időn keresztül jutnak el az alkotó technikák megtanulásáig, amely alapfeltétele az önálló művészeti alkotásnak, a művészeti tevékenységnek. A művészeti nevelésének keretében a tanulók szobrászkodnak, festetnek, grafikai és Lino metszeteiket készítik, kerámiát formáznak, textilt festenek, papírmásé bábokat, tűzzománc ékszereket készítik, fotóznak, és sok olyan művészeti ágat művelnek, amelyek túlmutatnak még egy kiállítás keretein is. Készségfejlesztő speciális szakiskolai felkészítésüket is átjárja a művészeti nevelés hatása.¹

Mit is jelent tanítványaink számára találkozás a művészettel?

A kérdésre Sándor Éva² gondolatait idézem, aki gyógypedagógiai főiskolai pályafutása során gyógypedagógus nemzedékeket tanított rajzra, kézművességre, esztétikumra.

A művészeti nevelés hatására az alkotás öröme, a technikai tudások, együttes élmények megszerzésén, a kognitív készségek fejlődésén túl a gyógypedagógia egyik alapcélja valósul meg azáltal, hogy kitágul a pszichikus tér. Amikor az egyén alkotóképessé válik, megátalja a hidat önmaga és a valóság között. Az alkotások teremtését pedig a tudatosság erősödése követi. Az alkotás esztétikai minősége révén mindig új és újabb alkotásokra sarkall, ami alapja annak, hogy a tevékenység öngyógyító metódussá változzon. Az alkotások esztétika minősége egyszerre segíti a negatív élményektől való eltávolodást, és a pozitív önértékelés kialakulását, a személyiség épülését.

A személyiségépülés kölcsönös a gyógypedagógia tanár és tanítványa között.

Szeretném ehhez kapcsolódóan saját élményemet megosztani Önökkel, Veletek:

1976-ban, még igencsak kezdő gyógypedagógia tanárként, pszichológus hallgatóként módomban állt bekapcsolódni a Csalogány u-i Foglalkoztató Iskola és Nevelőotthonban zajló ének-zenei kísérletbe. Interaktív énekóra előtt és után³ rajzos kreativitás vizsgálatot végeztem a kísérleti csoportban. Azt tapasztaltam, hogy a közép-súlyos értelmi fogyatékos gyermekek „rajzkiegészítése” jelentősen gazdagabb, kidolgozottabb, színesebb lett az ének-zene kísérleti tanítási óra után. A gyermekek örömmel, kitartóan alkottak. Számos szakirodalom állította, hogy jelentős mértékű intelligencia deficit mellett, már nem lehet kreatív teljesítményt tapasztalni. Az ének zenei élmény azonban további művészi aktivitást szabadított fel, szinte láncreakciószerűen a gyermekekben, bennem pedig, a munkák csodálatán túl örömet, szeretetet tanítványaim iránt, amely gyógypedagógusi hitem megerősödését jelentette.⁴ Tudom, hiszen az eredmények – a mai kiállítás látóival is erről mesélnek, hogy a Bárczi Gusztáv Speciális Oktatási Intézmény nevelőit oktatóit is, ha más élményeken keresztül is, de átjárja a hűség, a kitartó hivatásszeretet.

A megnyitóra való készülődés a fiatal író Véghelyi Balázs gondolatait is felidézte bennem:

„A művészet magával az emberrel együtt született meg, éppen ezért úgy kell tekintenünk rá, mint alapvető szükségletünkre.

1 Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános iskola és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola 25. Jubilumi Évkönyv, 2005. Készült a Közoktatásfejlesztési Közalapítvány támogatásával

2 Személyiségfejlesztés művészettel 495–518, In Gordosné Szabó Anna szerk.: *Gyógyító pedagógia, Nevelés és terápia*. Medicina, 2004.

3 Megjegyzés: Radák Gabriella kolleganóm tartotta, Forrai Katalin és Urbán Katalin irányításával

4 RÉZ I. (1976): *Az ének-zene transzfer-batása imbecillis tanulóknál* (AZ OM VI. sz. főirányú Gyógypedagógiai Főiskola által irányított kutatáshoz kapcsolódó részbeszámoló alapján készült a MAGYE Értelmi Fogyatékosági Szakosztály Szekcióülésén elhangzott előadás, Martonvásár.

Számomra még ma is az a természetes, kerek és egész világ, ahol az emberek énekelnek, táncolnak, verset írnak, verset mondanak, rajzolnak, festenek, gyöngyöt fűznek, fát faragnak - és nem csak pénzt olvasnak.”⁵

Tisztelt Vendégek, Kedves Kollégák és Diákok!

Úgy gondolom, hogy e kiállítás az ékes bizonyítéka, hogy a Bárczi Gusztáv Bárczi Gusztáv Speciális Oktatási Intézményben a mai terhekkel teli élet ellenére természetes, kerek és egész a világ. Remélem sokáig még az is marad.

Végezetül:

Szívből gratulálok a kiállítás megrendezéséhez.

Köszönetet mondok mindazoknak, akik a kiállítás megrendezését segítették, a kiállítást megrendezték. Köszönetet mondok az alkotások, munkák létrejöttében segítő gyógypedagógusoknak és nem utolsó sorban az alkotásokat, munkákat készítő valamennyi diáknak. Ezennel a kiállítást megnyitom.

Kérem a tisztelt vendégeinket, tekintsük meg együtt a Bárczi Gusztáv Óvoda, Általános iskola és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola tanulóinak munkáit bemutató kiállítást!⁶

⁵ <http://www.citatum.hu/szerző/>, letöltve: 2009

⁶ Válogatás a kiállításon készült fotókból. A fényképeket Ammerné Nagymihály Emília az MFPI pedagógiai előadója készítette